

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan!

Kvalitet – Engasjement – Samspill

**ØKONOMIPLAN
OG
HANDLINGSPROGRAM

2018 - 2021**

Vedtatt av Kommunestyret 31.10.2017, sak 17/083

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
Rådmannens kommentarer	4
Sammendrag/handlingsprogram	7
Økonomiplanens formål	8
Informasjon om økonomiplanmodellen	8
Diverse forutsetninger for økonomiplanperioden	9
Kommunebarometeret	11
Virksomhetene	13
Sentraladministrasjonen	13
Innbyggerservice	15
Oppvekst	17
Pleie- og omsorg	19
Plan, landbruk og teknikk	22
Konsekvensjustert driftsbudsjett	24
Kommentarer til konsekvensjustert driftsbudsjett	25
Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan	28
Økonomisk handlefrihet	28
Nye tiltak i økonomiplanen	29
Kommentarer til nye driftstiltak	30
Investeringsiltak	33
Kommentarer til investeringsiltak	33
Hovedoversikt drift – faste priser	36
Hovedoversikt kapital – faste priser	37
Disposisjonsfond	37
Kommunestyrets behandling/vedtak	

RÅDMANNENS KOMMENTAR

Økonomiplan og Handlingsprogram 2018-2021 er planen for kommunal drift og investeringer der særlig investeringsprogrammet er omfattende og ekspansivt og følger opp tidligere planer og politiske vedtak.

Rammebetingelser og samarbeidsrelasjoner

Skiptvet kommune har besluttet fortsatt å være en selvstendig kommune. Det vil bety at kommunen i planperioden kan konsentrere seg om effektivisering av og kvaliteten i egen drift med hovedfokus på å gi gode tjenester til brukere og innbyggere. Skiptvet kommune vil i denne perioden få en større nabo i nord ved at kommunene Hobøl, Spydeberg, Askim, Eidsberg og Trøgstad slår seg sammen. Dette har allerede virket inn på samarbeidsforholdene, naturlig nok, i det sammenslåingsprosessen krever mye av alle kommunene som er involvert. Disse blir mer konsentrert om sine egne prosesser og vil være ute etter å hente ut samordningsgevinster for den nye kommunen så tidlig som mulig. Dette vil etter rådmannens oppfatning få betydning allerede fra driftsåret 2018. Det eksisterende samarbeidet med disse kommunene vil bli sett i et nytt lys med hovedfokus på hva som tjener den nye kommunen og dermed med mindre interesse for hva et samarbeid med Skiptvet kommune kan bety.

Skiptvet kommune kan derfor stå ovenfor at man på enkelte områder ikke vil få tilbud om tjenester. Rådmannen har derfor lagt opp til at flere samarbeid revurderes og reforhandles i planperioden med det resultat at det hentes ut en økonomisk gevinst mot slutten av planperioden samtidig som at målsetningen fortsatt er at kvaliteten på tjenestene er like god. På enkelte områder (f.eks. IKT er allerede avtaler på plass høsten 2017).

Kommuneøkonomi

Kommunebudsjettene i betydning som økonomisk ramme til kommunesektoren har vært gode de siste årene. Regjeringen er nå gjenvalgt og rådmannen forventer at dette vil bli fulgt opp i framtidige kommunebudsjetter, også fordi norsk økonomi er i bedring. Imidlertid er det noen særlige risikofaktorer som er spesielt aktuelle for Skiptvet kommune:

- «Frivillige små» kommuner må forvente vesentlig strammere rammer siden regjeringen ønsker å «motivere» for fortsatt kommunesammenslåinger.
- Alle kommuner vil bli trukket ekstra for å finansiere stimulansemidlene som gis til kommuner som slår seg sammen fordi det kan ikke forventes at staten legger inn nye penger i kommuneøkonomien.
- Skjermingseffekten fra INGAR (Inntektsgarantiordningen ved sterk reduksjon i rammefinansieringen) med effekt på 1,46 mill. kr. i 2017 bortfaller f.o.m. 2018.
- Regjeringen vil fortsatt legge press på eiendomsbeskatningen. Særlig gjelder dette energisektoren som er av særlig betydning for Skiptvet.
- Pga. endrede/fallende strømpriser etter toppårene 2010-2014 samt fortsatt en høy kapitaliseringsrente som nå ikke kan forventes redusert, vil Skiptvet ha fallende inntekter i planperioden fram til 2020 og deretter en liten økning i 2021

Økonomiplanperioden innebærer derfor en fallende tendens i inntektsutviklingen. Imidlertid og dersom det ikke blir vesentlige endringer i eiendomsskatten for energi, kan Skiptvet

kommune forvente ytterligere økning i disse inntektene fra 2022 pga. allerede høyere priser i 2016 og 2017 samt i særlig grad pga. økt produksjon på Skiptvetsiden av Vamma etter fullført investering i Vamma 12 i 2019.

Tjenester og tjenestekvalitet

Skiptvet kommune er kjent for å ha gode tjenester. Ikke minst får vi tilbakemelding fra andre kommuner om dette når vi har brukere fra deres kommuner i vår pleie- og omsorgstjeneste. Kommunebarometeret måler som kjent ikke hverken bruker- eller medarbeidertilfredshet der Skiptvet kommune historisk har ligget godt over landsgjennomsnittet på begge indikatorer. Kommunebarometeret for 2017 (basert på 2016 tall) viste Skiptvet kommune en framgang til 135. plass som betyr at en fallende trend fra 2013 er snudd. Det er ingen grunn til å hvile på laurbærene og ytterligere forbedringer vil kreve nitidig og kontinuerlig forbedringsarbeid. Økonomiplanen legger derfor opp til fortsatt arbeid med å styrke kommunen, fortsatt satsing på Oppvekst som det viktigste forebyggende tiltak samt opprettholde den gode driften i de andre virksomhetene. Effektiviseringsarbeidet er fulgt opp også i denne planen ved å legge inn noen omstillingstiltak (se tiltakene som er bekrevet nedenfor) og effekter av nye samarbeidskonstellasjoner med andre kommuner.

HMS og nærvær

Det arbeides godt og nitidig med dette i hele kommunen. Nærværet var på nesten 94 % som er målsetningen, og ligger an til det samme eller bedre i 2017. Det legges opp til at dette arbeidet fortsetter i hele planperioden og er en integrert del av den daglige ledelse og samarbeidet med verneombud og de ansattes organisasjoner som er meget godt.

Investeringer

Rådmannen har funnet plass til et omfattende investeringsprogram som også følger opp tidligere vedtak (GS vei og skoleutbygging).

Investeringene kan med fordel inndeles i 3 grupper:

- «Ordinære» kommunale investeringer i anlegg knyttet til tjenesteproduksjonen
- Utviklingsprosjekter der det er snakk om prosjektfinansiering (boligprosjekter, sentrumsutvikling, GS vei, m.m.)
- VAR investeringer (vann, avløp)

Rådmannen understreker at det er nødvendig med en kritisk gjennomgang og risikovurdering før iverksetting av hver enkelt investering slik at den samlede risiko og lånebyrde nøye overvåkes. Dette gjelder etter rådmannens vurdering særlig:

- takten i igangsetting av boligprosjekter som er avhengige av salgstakten.
- skoleutbyggingene som rådmannen anbefaler en 5-6 måneders beslutningsfase etter at prosjektet nå legges fram den 10.10.2017, før det legges ut på anbud.
- GS vei som er avhengig av avtale om medfinansiering fra Østfold fylkeskommune

Rådmannens vurdering er at Skiptvet kommune til tross for innstramminger i perioden 2015-2017 fortsatt har gode tjenester. Forslaget til Økonomiplan og handlingsprogram 2018-2021 vil fortsette effektiviserings- og omstillingsarbeidet samt legge opp til målrettede driftstiltak og følge opp planlagte investeringer.

SAMMENDRAG/HANDLINGSPROGRAM

Arbeidet med Økonomiplan og handlingsprogram 2018-2021 starter ved utarbeidelsen av årsmeldingen. I siste avsnitt i virksomhetenes årsmelding oppsummeres de tiltak det foreslås å ta med inn i økonomiplanen. Fra 2015 har hver virksomhet utarbeidet en virksomhetsplan som sammen med årsmeldingen gir innspill til økonomiplan og budsjett.

Skiptvet kommune vet nå at kommunen ikke blir slått sammen med andre kommuner. Kommunen har fått trekk i rammetilskuddet (basistilskuddet) som følge av dette. Trekket utgjør om lag 4,2 mill. kr. per år. Økonomiplanen er bygget på de inntektsforutsetningene fra staten som vi kan forvente framover.

Et annet forhold som påvirker økonomiplanen er mindre inntekter fra eiendomsskatten enn tidligere. Inntektene fra eiendomsskatten falt med 4 mill. kr. per år fra budsjettåret 2017. Dette bortfallet ble ikke kompensert med reduserte driftstiltak i budsjettet for 2017, men dekket opp med å sløyfe avsetning til fond og i stedet bruke av tidligere opparbeidet fond (disp.fondet). Årsaken til dette var at inntektsbortfallet ble kjent så sent i prosessen at det ikke var tid til å gjennomføre en runde med driftsreduksjoner og effektiviseringer. Denne prosessen har vært gjort i forbindelse med utarbeidelse av vedliggende økonomiplan.

Utformingen av økonomiplanen har også vært styrt av følgende mål og utfordringer som kommunen står overfor:

- Kommunen har gode tjenester og ifølge kostra et høyt kostnadsnivå på mange av tjenestene.
- Det er vedtatt en dreining av tjenestene mot tidlig innsats og forebyggende arbeide.
- Kommunen står overfor store investeringer i infrastruktur og nye lokaler for Skiptvetskolen.
- Inntektsbortfall pga redusert basistilskudd i rammetilskuddet og eiendomsskatt.

Andre forhold som påvirker økonomiplanen er:

Pensjonsutgiftene. Disse har steget gradvis de senere årene. I økonomiplanen er det benyttet samme prosent som i budsjett 2017 (17%). Dette er noe lavere enn forespeilet fra KLP, men erfaringen de siste årene er at den virkelige avsetningen til pensjon blir lavere enn det vi har blitt forespeilet.

Skatteinntektene var i 2016 høyere enn budsjettet. Så langt i 2017 ligger skatteinntektene på samme nivå som budsjett. Allikevel ligger Skiptvet langt under landsgjennomsnittet i skatteinntekter og blir derfor justert opp til et nivå som er på 93% av landsgjennomsnittet gjennom inntektsutjevningen i rammetilskuddsordningen. Det er i revidert nasjonalbudsjett ikke signalisert noen endringer i inntektsutjevningen. I økonomiplanen legges det til grunn gjennomsnittlig skattenivå de 3 siste år og som er bygget inn i prognosemodellen fra KS.

Driftssiden. Det har vært en utfordring å finne balanse i driftsbudsjettet med bortfall av over 8 mill. kr i driftsinntekter (rammetilskudd og eiendomsskatt). I utgangspunktet er det vurdert tiltak som kan gi effektiviseringsgevinst. I konsekvensjustert budsjett er det lagt inn flere

større økninger som skyldes at det er budsjett 2017 er for lavt. Gjelder bl.a. skoleskyss, tiltak for funksjonshemmede, for høye inntekter for gjesteelever, økte utgifter privat barnehage, voksenopplæring, lavere inntekt barnehage og interkommunalt brannvesen. På den andre siden går utgifter til bosetting og integrering av flyktninger ned som følge av planlagt lavere antall bosatte. Det er lagt inn å bosette 10 personer i 2017 og deretter 5 personer per år.

ØKONOMIPLANENS FORMÅL

Økonomiplanleggingen skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon og realistiske anslag på fremtidige inntekter og utgifter være til hjelp for kommunen til å

- få oversikt over den økonomiske handlefriheten og
- foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning.

I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige.

INFORMASJON OM ØKONOMIPLANMODELLEN

Konsekvensjustert budsjett 2017

Modellen tar utgangspunkt i budsjettet for 2017 slik det ble vedtatt av kommunestyret. Dette budsjettet justeres for tiltak som bare skal ha ettårsvirkning, for tiltak som ikke har helårsvirkning og for tiltak som er vedtatt etter budsjettbehandlingen. Skatt og rammetilskudd legges inn med kjent nivå fra kommuneproposisjonen. Vi får da et konsekvensjustert budsjett som er utgangspunktet for økonomiplanperioden og som viser hvor mye penger det er til rådighet i perioden før nye tiltak innarbeides.

Nye driftstiltak

Virksomhetene har utarbeidet sine forslag til tiltak i økonomiplanen. Disse tiltakene er hentet fra virksomhetsplanene, årsmeldingen og politiske vedtak.

Som i det generelle regnskapet for kommunen fremkommer i hovedsak inntekter som negative tall (minus foran) og utgifter som positive tall om ikke annet er spesifisert.

Alle tall er i hele tusen kroner hvis ikke annet er angitt.

Økonomiplanen er utarbeidet i faste priser. Det betyr at alle utgifter og inntekter er satt opp ut fra 2017 nivå. Det forventes at lønns- og prisvekst blir kompensert gjennom rammetilskuddet, men erfaringsmessig vil statsbudsjettene underkompensere for prisstigningen bl.a. fordi nye oppgaver pålegges kommunene uten at disse er (full)finansiert.

DIVERSE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN

Arbeidet med økonomiplanen har vært krevende med både reduserte faste inntekter (rammetilskudd og eiendomsskatt) samtidig som kommunen står overfor store investeringer. Flere av forutsetningene i økonomiplanen er ikke ferdig utredet og alle tiltakene må vurderes på nytt ved budsjettbehandlingen og ved den årlige revisjonen av økonomiplanen. Det er færre reserver i budsjettene framover siden en stor andel av disposisjonsfondet disponeres til investeringer. Det forutsettes også at kommunen hvert år kommer ut med en pluss i regnskapet.

Usikkerhetsmomenter i driftsbudsjettet:

Effektiviseringsgevinsten av gjennomgang av alle interkommunale samarbeide/IKS.
Planlagte reduksjoner i driftsrammene og tilskudd som det skal søkes på.
Uforutsette hendelser og kostnadskrevende enkelttiltak.
At det ikke blir en stor renteøkning – (har bundet rente på en stor andel av låneporteføljen)
At det er «marked» for å selge sykehjemsplasser for 2 mill.kr. per år.

Usikkerhetsmomenter i investeringsbudsjettet:

Utvikling av sentrumsområdet gjennomføres som forutsatt (intensjonsavtale)
Tilskudd fra fylkeskommunen til gang- og sykkelvei
At salg av boligtomter går som forventet.

Det vises for øvrig til avsnittet rådmannens kommentarer.

Skatteinntekter

Skatteinntektene er budsjettet med det nivået som er lagt inn i kommuneproposisjonen. I økonomiplanen brukes inntektsmodellen fra KS uten endringer i skatteanslaget.

Inntektene fra eiendomsskatt på verker og bruk er utarbeidet med bakgrunn i prognose utarbeidet av Hafslund. Denne viser at eiendomsskatten vil gå ytterligere ned fra 2017 nivå før den igjen begynner å gå opp fra 2021. I beregningen er det lagt inn noe høyere strømpris enn Hafslund sin prognose og grunnrenteskatten er holdt uendret. Det er lagt inn en økning av Skiptvet sin andel av eiendomsskatten fra Vamma fra 51% til 61% gjeldende fra 2021.

Dette gir følgende skatteinngang i økonomiplanperioden:

	2017 B	2 018	2 019	2 020	2 021
Skatt inkl naturressursskatt	-86 217	-88 895	-88 895	-88 895	-88 895
Eiendomsskatt	-10 200	-8 986	-9 100	-8 635	-10 400
Sum skatt	-96 417	-97 881	-97 995	-97 530	-99 295

Rammetilskudd og øvrige statstilskudd

Beregning av rammetilskuddet er gjort med utgangspunkt i kommuneproposisjonen og inntektsmodellen fra KS. Det er brukt folketallet per 01.07.17 som er 3.811 innbyggere.

Det forutsettes at økninger i lønnsutgifter og prisstigning blir kompensert i rammetilskuddet. I modellen er det lagt inn skjønnstilskudd fra fylkesmannen på 600.000 kr per år som kommunen har fått de siste årene.

	2017 B	2 018	2 019	2 020	2 021
Rammetilskudd fra modellen	118 601	-116 964	-117 188	-117 446	-117 205
Sum rammetilskudd	118 601	-116 964	-117 188	-117 446	-117 205

Statlige tilskudd er rentekompensasjon for investering i skole og pleie- og omsorg samt flyktningetilskudd. Disse synker hvert år pga avskrivningene. Beregning av flyktningetilskuddet er gjort ut fra en reduksjon i antall bosatte fra 10 personer per år til 5 personer per år.

	2017 B	2 018	2 019	2 020	2 021
Fra regneark statlige tilskudd	-8 700	-8 300	-6 850	-6 063	-4 768
Sum øvrige statlige tilskudd	-8 700	-8 300	-6 850	-6 063	-4 768

Rentenivå

I en planperiode på 4 år er det usikkerhetsmomenter mht rentenivået. Det er tatt utgangspunkt i dagens rente på våre lån. I planperioden er det bruk en rente på 2,5% på nye lån. Om renteutgiftene stiger utover dette vil også renteinntektene stige noe. Men siden lånegjelda øker mye vil en renteøkning medføre økte kostnader totalt sett og en større risiko enn kommunen har hatt tidligere. På den andre siden er per dags dato ca $\frac{3}{4}$ av kommunens lån med bundet rente på 10 år (lavere enn 2,5%) noe som reduserer risikoen på mellomlang sikt. Ved nye låneopptak må det gjøres en vurdering av risiko for renteøkning opp mot noe høyere rente når den bindes.

Låneopptak

Lånegjelda per 1. januar 2017 er 100 mill. kr. (86 mill kr i 2016) inkl. Startlån med 14,8 mill kr. I 2017 er vedtatt nye låneopptak med 18 mill kr og totale avdrag på lån med 8,3 mill kr. slik at lånegjelda ved utgangen av 2017 vil være på ca. 110 mill kr.

I perioden legges det opp til nye låneopptak med 105 mill. kr. og det er lagt opp til å betale avdrag med til sammen 34 mill. kr. i perioden. Total lånegjeld etter utgangen av 2021 vil da være på 181mill. kr. I tillegg kommer nye låneopptak til Startlån som ikke er tatt med.

Ordinære lån	2017 B	2 018	2 019	2 020	2 021
Renter løpende lån	2 589	2 589	2 589	2 589	2 589
Renter nye lån		174	1 406	2 328	2 628
Avdrag løpende lån	6 400	6 400	6 400	6 400	6 400
Avdrag nye lån		198	1 845	2 938	3 538
Sum renter	2 589	2 763	3 995	4 917	5 217
Sum avdrag	6 400	6 598	8 245	9 338	9 938

sum økte renter/avdrag nye lån 371 3 251 5 265 6 165

Kommunale lån har blitt nedbetalt over 20 år. I planperioden er det lagt opp til at 69 mill. kr. av nye låneopptak nedbetales over 40 år. Dette gjelder låneopptak til investeringer i

skolebygg som har en avskrivningstid på 40 år. Økt avskrivningstid fra 20 år til 40 år utgjør 1,7 mill. kr. årlig i reduserte avdrag. På den andre siden synker ikke renteutgiftene i samme takt som ved 20 års nedbetaling.

Økte renter og avdrag på Startlån kommer i tillegg. Disse dekkes med innbetalte renter og avdrag fra låntakerne.

Nto renter og avdrag	2017 B	2 018	2 019	2 020	2 021
Renteutgifter	2 764	2 938	4 170	5 092	5 392
Mottatte renter S-lån	-175	-175	-175	-175	-175
Utbytte ØE	0	0	0	0	0
Konsesjonskraft	-600	-650	-650	-650	-650
Renteinntekter	-500	-500	-500	-500	-500
Netto renteutgift	1 489	1 613	2 845	3 767	4 067
Avdrag	6 400	6 598	8 245	9 338	9 938
Netto avdragsutg	6 400	6 598	8 245	9 338	9 938

KOMMUNEBAROMETERET

Analysen fra Kommunal rapport sier følgende om Skiptvet kommune:

Skiptvet havner på en 134. plass i Kommunebarometeret 2017 fra Kommunal Rapport. Da er det korrigert for plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Kommunen ligger på øverste halvdel på totaltabellen, uten å være nær de beste. Ser man bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 194. plass. Målt mot resten av Kommune-Norge er nøkkeltallene samlet sett midt på treet.

Skiptvet er helt i toppsjiktet innen pleie og omsorg. Kommunen er også inne på Topp 100-lista hva gjelder økonomi.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen grunnskole (359. plass) og barnevern (311. plass).

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nøkkeltallene alene	328	46	41	97	186	250	293	194
Totaltabellen -justert for økonomiske forutsetninger	272	16	18	54	139	208	251	134
Grunnskole		269	220	309	319	375	365	359
Pleie og omsorg	179	129	27	40	80	70	38	23
Barnevern	200	93	75	100	188	324	322	311
Barnehage	423	261	354	362	372	307	414	278
Helse	239	325	354	349	346	374	278	274
Sosial	44	4	8	29	154	27	49	150
Kultur	114	88	92	140	148	257	253	264
Økonomi	91	48	42	30	46	80	72	37
Kostnadsnivå			291	306	255	264	258	238
Miljø og ressurser	219	69	145	266	202	202	228	217
Saksbehandling	86	45	32	29	34	120	13	228
Vann, avløp og renovasjon	128	146	149	241	241	187	191	239

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2017-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

VIRKSOMHETENE

SENTRALADMINISTRASJONEN

Status

Fra årsmeldingen

Prioritere tid til oppdatering av reglement og rutiner.

Innføring av ny modul i Visma – personalmelding.

Utarbeide en innkjøpsstrategi og revidere innkjøpsreglementet.

Kommunen som helhet – fokus på økt nærvær.

Utnytte mulighetene som dataprogrammene gir i enda større grad.

Bolig- og næringsutvikling:

Viktige innspill og prioriteringer for arbeidet i 2017:

- Etablere forretningsmodel for bredbåndutbygging i Skiptvet kommune
- Etablere regelmessige kontaktmøter med næringsdrivende: handelsnæringen, håndverkere, boligutviklere, industri- og håndverksbedrifter m.fl.
- Gjennomføre reguleringsplan for Holstadåsen

Fra virksomhetsplanen

Sentraladministrasjonen med bolig- og næringsutvikling har fokus mot interne prosesser i kommuneorganisasjonen, utrede saker for og serve de politiske organene og utvikling av Skiptvet kommune innenfor bla. bolig og næring.

Innefor kommuneorganisasjonen og politikk er mange av oppgavene rettet mot:

- Utarbeide og revidere rutiner og retningslinjer
- Intern opplæring
- Ta i bruk IKT verktøy/programmer for effektivisering og kvalitetssikring

Innenfor bolig og næringsutvikling er det flere store tiltak:

- Mobilt bredbåndsdekning
- Salg av kommunale boligtomter
- Utarbeide boligsosial handlingsplan
- Ha kontakt med næringslivet
- Boligutvikling i sentrum
- Gang- og sykkelvei langs Fv 115

Mange av oppgavene blir ikke tatt inn i økonomiplanen da de løses i driftsorganisasjonen, men innenfor bolig- og næringsutvikling er det tatt inn flere store prosjekter under investeringer.

Fra Kommunebarometeret

Det er lite i kommunebarometeret som berører Sentraladministrasjonen (SA). Innenfor økonomi skårer kommunen høyt og ligger på 37. plass i landet. I økonomiplanen foreslås det å bruke store deler av disposisjonsfondet til investeringer slik at vi kan synke noe på kommunebarometeret.

Legetjenesten ligger under SA og kommunen skårer dårlig på antall legeårsverk per 10.000 innbyggere (366. plass). Realiteten er at mange innbyggere bruker lege i andre kommuner og de som bruker lege i Skiptvet får time på kort varsel og legekantoret har akutt timer hver dag.

Endringer og nye tiltak

Det er ikke foreslått nye tiltak eller endringer i virksomheten. Bemanningen ble i 2017 redusert med ½ årsverk som er overført til Innbyggjerservice/servicekontoret. I og med ombyggingen av kommunehuset er nå arbeidsplassene nye og funksjonelle.

Sentraladministrasjonen har fellesfunksjoner for hele kommunen. I og med at kommunen fra 2018 er ute av IØD så har kommunen selvstendig ansvar for telefoni og datasystemene. Til det arbeidet er det engasjert en IKT prosjektleder i 100% stilling. Stillingen fordeles med 50% på IKT/telefoni og fiberprosjektet. Denne ressursen er helt nødvendig å videreføre i årene framover og er i økonomiplanen dekket innenfor rammen for IKT utgifter (kostnadsrammen som er brukt til IØD).

Virksomheten har stort fokus på å ta i bruk IKT systemene for effektivisering og kvalitetsheving.

INNBYGGERSERVICE

Status

Fra årsmeldingen

Servicekontoret:

Oppgavene som har vært lagt til kontoret har vært fulgt opp på en god måte. Det har ikke vært tillagt vesentlig nye oppgaver, men kontoret har i større grad vært involvert i større utviklingsoppgaver som blant annet mailmigrering og utarbeide ny telefonløsning for kommunen. Videre har det vært stor utskiftning av bemanning; både leder og medarbeidere.

Biblioteket:

Det er fortsatt høy aktivitet og oppmerksomhet på lesestimulering og brukeropplæring av elever på alle skoletrinn på Kirkelund. Det har gjennom året vært flere faste besøk av barnehagegrupper. I sommerlesekonkurransen for barn var det svært god deltakelse.

På arrangementssiden har det vært økende aktivitet i 2016 med godt besøk av både voksne og barn (som f.eks. spilldag, bokformidlinger, foredrag, barneteater), samt mange utstillinger av dagsaktuell litteratur.

Det har vært et økt samarbeid med kulturkontoret om felles voksenarrangementer ved Skiptvet scene i 2016. Dette har styrket Innbyggerservice sitt tilbud til innbyggerne, og gitt en god effekt både på biblioteket og kulturkontorets mål.

Kultur:

Kulturkontoret arbeider gjennom året for å utvikle kulturtilbud og møteplasser som skal skape trivsel blant sine innbyggere og gi kommunen et positivt omdømme. Som for eksempel å opprettholde en god aktivitetsgrad på Skiptvet scene og sørge for jevnlig arrangementer av høy kvalitet for et bredt publikum. Dette har ved flere anledninger vært gjort i samarbeid med Skiptvet bibliotek.

NAV

Spesielle utfordringer i 2016 var innføring av nye elektroniske styringssystemer og innføringen av rutiner og oppfølging av sykmeldte. Målet er å få brukere til å ta i bruk elektroniske løsninger der det kan gjøres og ikke møte opp ved kontoret.

I 2016 hadde NAV kontoret gode resultater knyttet til målekort og levert gode tjenester og integrerte tjenester til brukerne våre. Det er gode rutiner for overganger av tjenestetilbud mellom stat og kommune. Bosetting og integrering av et stort antall flyktninger har vi lyktes med selv om utfordringene er mange for denne gruppen.

Fra virksomhetsplanen

Virksomheten er i all hovedsak ajour ift virksomhetsplanen.

Fra Kommunebarometeret

Det er to områder som blir målt innenfor Innbyggerservice sitt virksomhetsområde, Kultur og Sosialhjelp. Kultur fikk en 264 plassering, som er midt på treet ift landets kommuner og liten endring fra 2015. Årsak er at mindre andel av budsjettet brukes på kultur, og at det fram til 2014 ble gjort vesentlige grep på en rekke områder slik at behovet for investeringer ikke har vært så store de to siste årene og da kommer man lenger ned på barometeret.

Sosialhjelp har over tid ligget på et meget høyt nivå. I 2015 på 28. plass, i 2016 ned til 150. plass. Årsaken til det skyldes en større kvote flykninger som måtte stå lenger på sosialhjelp før introduksjonsordningen trådte i kraft. Tjenestene som leveres til innbyggerne innen for dette området er av meget god kvalitet. Dette gjenspeiler seg også i den statlige delen av NAV kontoret.

Endringer og nye tiltak

- Bosetting av flykninger.

Kommunestyret vedtok å bosette 20 flykninger pr år fremover mot 2018. Det arbeides for å nå dette målet. Det ble ansatt en flyktningskonsulent i 100% stilling.

- Bygdebokforfatter

Det er utgitt 3 av 7 planlagte bind med bygdebøker i Skiptvet. For å kunne få ferdigstilt dette vesentlige og viktige arbeidet er det ansatt en bygdebokforfatter. Det er en 50% stilling fra høsten 2016, noen som er minimum ift nødvendig fremdrift. Utgifter til trykking med mer vil hensynstas i budsjettet i det året utgiften fremkommer.

OPPVEKST

Status

Fra årsmeldingen

Vi har etablert Oppvekst som egen virksomhet. Vi har bygd opp og iverksatt rutiner knyttet til tverrfaglig samarbeid i skoler og barnehager.

Vi har styrket bemanningen i skolene, på helsestasjonen og i skolehelsetjenesten. Vi har etablert et oppvekstkantor og rutiner for administrasjon av tjenestene under oppvekst.

Vi har etablert SLT og politiråd og deltar aktivt i interkommunalt samarbeid.

Vi har i 2016 hatt tidenes kompetanseløft i Skiptvet, med totalt 10 ansatte på videreutdanning, en skoleleder og tre styreere på leder-utdanning, og mange ansatte i barnehage på kurs i pedagogisk ledelse og veiledning av nyansatte. Skolene og skoleeier har deltatt i KVALIØS-skoleutvikling i IØ i samarbeid med Høgskolen i Hedmark. Vi har skolert alle ansatte i Oppvekst i relasjonskompetanse og analysemodellen, laget handlingsveileder i forhold til barn som bekymrer (tidlig intervensjon) og plan for arbeid med barn som pårørende.

Vi har gjennomført omfattende tilsyn fra fylkesmannen med barnevern og grunnskole og etablert en ny rutinehåndbok i barnevernet og et web basert internkontrollsystem i grunnskolen (MOAVA). I 2016 har vi styrket PC-tettheten på skolene og i barnehagene og startet arbeid med et kompetanseløft i barnehage og skole innen IKT.

Vi har styrket tilbudet til småbarnsforeldre og barn gjennom økning av jordmorstillingen og økning av helsesøsterstillingene med 30% til to fulle stillinger og etablert kommunepsykolog som arbeider i forhold til skole og barnehage. Vi har etablert to stillinger som spesialpedagoger i barnehagene som server alle barnehagene og har et tett samarbeid med PPT.

Vi har flyttet inn i ny barnehage, Lindormen i Finlandsveien 2. januar !!

Elevundersøkelsen i Skiptvet høsten 2016 og UNGDATA-undersøkelsen våren 2016 dokumenterer at elevene trives godt på skolen, det rapporteres om lite mobbing og et godt forhold til lærerne. Det ser ut til at satsingen på TIEY (Tidlig Innsats-Early Years) og SOL (Systematisk Observasjon av Lesing) på Vestgård bedrer resultatene i lesing i 1-4.klasse, men det er litt tidlig å si noe om de varige resultatene i videre skoleløp, til det har satsingen virket for kort tid.

Barnehagetilbudet i Skiptvet er svært bra, og vi har kunnet gi plass til alle søkere i 2016. Vestgård er også med på et stort forskningsprosjekt- Two Teachers, der skolen er styrket med 8 t ekstra lærerressurs pr klasse til leseopplæringen. Vi har fem lærlinger innen oppvekst, gode veiledere og dyktige ledere i skole- og barnehage. Skiptvet er best i klassen i Østfold når det gjelder lærlinger og oppvekst-kantoret har tett samarbeid med opplæringskantoret for off. sektor. Vi har økt antall bosatte på Toppen til 8 beboere. Barnevernet har nedgang i saker med omsorgsoverdragelser, men en økning i behandlede saker. Alle meldinger blir undersøkt, og barnevernstjenesten har en bra statistikk når det gjelder frister.

Vi har klart å øke nærværet fra 89 til 93 i 2016.

Fra virksomhetsplanen

Virksomhet oppvekst ble etablert okt 2014. Deretter har vi arbeidet for å samle organisasjonen til noen felles mål og tiltak. Dette dreier seg om forebyggende tiltak og å innføre en modell for analyse av forhold knyttet til våre barn og unge og innad i organisasjonen.

Den røde tråden i oppvekst er å ta kollektivt ansvar for det enkelte barn på avdeling, i klasse, i klasseteamet og avdelingen, tverrfaglig og med andre gode hjelpere.

I den røde tråden henger det en målrettet satsing på lesing, regning, engelsk og digital kompetanse. Målet er: **Alle som starter på videregående skal fullføre!**

Konkretisering av dette:

- Alle foreldre i Skiptvet opplever forventninger og støtte fra ansatte i oppvekst.
- Guttene skårer like bra som jentene på eksamen og nasjonale prøver. Elevene møtes med så godt almenpedagogiske arbeid at behovet for spesialundervisning reduseres
- Skoledagen er utvidet med en time i begge skolene.
- Elevene har fysisk fostring hver dag.
- Ungdomsklubben er et samlingspunkt for ungdom i kommunen.
- Vi har tatt i bruk IKT i alle ledd i organisasjonen, blant ansatte, elever, og for barn i barnehagene.
- Vi har utvidet barnehagetilbudet og har ikke ventelister.
- Alle elever som går ut av grunnskolen starter på videregående opplæring.
- Alle elever i aldersgruppen 16-21 år fra Skiptvet følger et tilbud i videregående eller i arbeidslivet.

Fra Kommunebarometeret

KOMMUNEBAROMETERET Skiptvet 2010-2017									
<i>Plassering</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	+/-
Grunnskole		297	395	367	381	387	382	359	+23
Barnevern	88	83	76	88	169	332	266	311	-44
Barnehage	422	290	380	382	379	355	403	278	+125

Tjenesteområdene grunnskole og barnehage har hatt en gledelig utvikling med sterk framgang, spesielt i barnehageområdet. Vi ligger likevel i den nedre halvdel av kommunebarometeret, så det er et stort utviklingspotensiale. Det mest positive er at satsingen på barnehage gir resultater, og den nye Lindormen barnehage gir et løft for ansatte, barn og foreldre. De største utfordringene i Skiptvet kommune og i oppvekst er fortsatt de svake elevresultatene, og spesielt når det gjelder guttene. Jentene skårer fortsatt svært høyt i grunnskolepoeng, godt over nasjonalt snitt. Utfordringene i skolen er i tillegg til å lete etter det som virker best i læringen, finne den gode praksisen, å øke motivasjon for læring og skolegang i samarbeid med de foresatte, med barnevern, helsestasjon og de andre gode hjelperne våre. Vi må fortsette å bygge oppvekst som en lærende organisasjon der politikere, ledelse og administrasjon er en støtte for lærere og andre ansatte som arbeider med barn og unge i barnehage, barnevern, helsestasjon og ungdomsklubb.

PLEIE- OG OMSORG

Status

Fra årsmelding 2016

Innbygger og brukere:

Det er ikke gitt avslag på hjemmetjenester i 2016. Tilgjengelige personalressurser er benyttet fullt ut. Høsten 2016 var det oppstart av prosjekt hverdagsmestring.

Demensteam er igjen på plass, består av en ansatt fra dagsenter og en sykepleier fra hjspl.

Det er innvilget 17 langtidsopphold og 75 korttidsopphold, inkludert 21 avlastningsopphold. Vi har hatt 1 overliggedøgn på sykehus. USK plassene på Helsehuset har ikke vært brukt, da vi har hatt kapasitet og tilstrekkelig kompetanse til å håndtere utskrivningsklare pasienter selv. Antall timer med sykehjemslege er økt til 30% stilling, kun 5 timer er fastsatt.

Vi har gjennom året hatt ekstra fokus på ernæring. Kostombud er på plass som kjører kvartalsvis møter med matkontakter på institusjon og i hjspl.

Vi er også med i antibiotika prosjektet (RASK) som har mål om å redusere antibiotikabruk med 30%

Psykisk helsevern har avsluttet tilbudet til 27 brukere pga stor pågang. ACT team har fast oppfølging av 2-3 pasienter. Det er opprettet 2 nye gruppetilbud. Det kjøpes tilbud fra annen kommune til en bruker, da vi ikke har bemannet bolig.

Vestgårdveien: Bofellesskapet har flest yngre beboere. En av beboerne har tett oppfølging fra Habiliteringstjenesten. En beboer har endret dagtilbud fra Via 3 til Borgund. Hvilende nattevakt fungerer etter intensjonen.

Dagtilbud for demente fungerer bra, 21 hjemmeboende har benyttet tilbudet i 2016. Tilbudet gis utover 3dager. Dagtilbud på Borgund for PU benyttes av 10 brukere + salg av 1 plass i 2016. Mange kreative tiltak, for eksempel snekkerbod, drivhus med dyrking av ampler til kommunen, søppeltømming og vedproduksjon. En ansatt på dagsenteret har også ansvar for underholdningen ved Sollia.

Organisasjon og medarbeider:

Sykefraværet har gått ned fra 11,7 til 8,2% på et år. Satset på å opparbeide takheiser for å redusere belastninger. Installert på 11 av 28 rom utenom demensavdelingen.

Stor spl mangel i 2016 førte til fristilling av spl på vakter de er alene. Det bedret arbeidssituasjonen for spl betraktelig. I løpet av 2016 ble de fleste spl stillinger besatt.

Fysioterapeut har sentral rolle i forhold til rehabilitering og habilitering. Dette har forsterket seg etter samhandlingsreformen.

IKT:

Trådløst nettverk på Sollia og dokumentasjonsverktøy på ipad i hjemmesykepleien er på plass.

Økonomi:

PLO gikk med 3,2 mill. i overskudd i 2016. I hovedsak skyldes det økt inntekt på ressurskrevende brukere på Vestgårdveien og Sollia institusjon, inntekt ved salg av sykehjemsplasser til andre kommuner (Ås og Nesodden) og en beboer mindre i Vestgårdveien.

Ledig kapasitet har gjort det mulig med salg av plasser. Det bidrar med gode inntekter samtidig som vi bevarer arbeidsplasser og kompetanse i kommune.

Kostratall

Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter er på 29,9 %. Dette er lik landsgjennomsnittet, men mindre enn Østfold som ligger på 33,3 %. Av koorigerte bruttodriftsutgifter pr mottaker av pleie- og omsorg er det nå tre av åtte kommuner i Indre Østfold som bruker mer enn oss. I motsetning til de andre kommunene bruker vi nå mindre pr bruker enn tidligere enn de andre som bruker mer pr bruker enn tidligere år. Dette skyldes i all hovedsak de nedskjæringene som er gjort i pleie- og omsorg siden 2012. Antall faglærte, har gått opp med 2 % og vi ligger nå over Østfold og landsgjennomsnittet. Dette er positivt i forhold til rekrutering. Antall legetimer pr pasient på sykehjem er økt, men fortsatt ligger vi svært lavt. Det er kun Hobøl som har dårligere legedekning enn oss av Indre Østfold kommunene. Andel aleneboende med flere tjenester er høyt i Skiptvet kontra andre kommuner.

Medarbeidere

	2015	2016
Årsverk med fagutdanning i hele pleie - og omsorg i %:	77	79

Medarbeiderundersøkelse i 2016 viste skår over de målene som er satt i kommunen. Ansatte har en høy medarbeidentilfredshet. Etter medarbeiderundersøkelsen og gjennomgang av denne settes det opp fokusområder på hver avdeling som det arbeides med gjennom året. Det jobbes kontinuerlig med å opprettholde et godt arbeidsmiljø slik at ansatte skal føle seg verdsatt i jobben. Vi kan glede oss over at sykefraværet har gått ned. Innstallering av takheiser gir en god effekt når det gjelder fysisk belastning. Ro i organisasjonen gir også en positiv effekt.

Kompetanseløftet har gitt støtte til grunn - og videreutdanning også i 2016 og ansatte benytter seg av muligheten.

Innspill til planleggingen/ økonomiplan:

Pleie – og omsorg tar i bruk velferdsteknologi som kan hjelpe brukere til ett lavere omsorgsnivå. Digitalt pasientvarslingssystem må på plass da det gamle er utgått på dato og vanskelig lar seg reparere. Bytte ut alle våre trykghetsalarmer fra analoge til digitale alarmer. Først da kan vi videreutvikle velferdsteknologi.

Utvikle konseptet hverdagsmestring i åpen omsorg.

Pr dato er det ingen tilrettelagte boliger for sterkt pleietrengende yngre tilknyttet Sollia etter at omsorgsboligene ble gjort om til sykehjemsplasser. Det bør knyttes fellesarealer til eksisterende serviceleiligheter. Ved å bygge 4 nye serviceboliger, 2 i hver etasje og bygge om midterste leilighet i hver etasje til fellesområde kan man endre bruksområde til serviceboligene til å kunne ivareta yngre sterkt pleietrengende pasienter.

Korte dagvakter i virksomheten bør avvikles da det er et hinder for å få redusert uønsket deltid. Fokus: Heltidskultur.

Det må være fokus hele tiden på rekruttering av sykepleiere og annet fagpersonell. Viktig å tilby lærlingplass til de som bor i Skiptvet. Viktig å motivere ansatte til grunn – og videreutdanninger.

Stort behov for utskifting av gammelt slitt utstyr på Sollia institusjon.

Gammel utslitt buss bør skiftes ut. (Er i behov av to).

Bemannet bofellesskap for psykisk syke må vurderes.

Det er i perioder behov for ekstra skjerming av pasienter. En løsning er å bygge to ”leiligheter/ sykehjemsplasser” i tilknytning til nåværende dement avdeling.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Status

Det er i 2017 vedtatt reguleringsplan for Brekke boligfelt og Holstadåsen boligfelt. Disse boligfeltene kan nå bygges. Kartprogrammene til Skiptvet kommunen er i 2017 flyttet ut i skyen, og kartdataene er sikret. Dette er viktig, fordi kommunereformen medfører endringer i det etablerte samarbeidet om kart i Indre Østfold.

Svalgangen på trygdeboligene er skiftet ut. Denne var i ferd med å falle sammen, og utskiftningen var høyst nødvendig.

Det er asfaltert 800 meter med vei. Veien som ble asfaltert var Glenneveien. Glenneveien vil høyst sannsynlig være ferdig asfaltert i 2019.

Fra årsmeldingen

Det er laget vedlikeholdsplaner for de fleste kommunale bygg med formål om å systematisere vedlikeholdet bedre. Vedlikeholdsplanene ble brukt i økonomiplanarbeidet og medførte at flere tiltak ble finansiert for 2017.

PLT har deltatt i interkommunale samarbeidsprosjekter som Vannområde sør for Øyern og Klima Østfold. I tillegg sitter PLT i arbeidsgruppen for planrådgivere Indre Østfold om felles utarbeidelse av uttalelse til fylkesplanens arealdel.

Landbruksforvaltningen var sammen med andre landbrukskontor og Hessa arrangør for skogbruksdag. Landbruksforvaltningen arrangerte sammen med Skiptvet bondelag et temamøte.

PLT har også i 2017 gjennomført et godt vedlikehold på kommunale bygg, selv med små rammer på budsjettet. Vaktmesterne styrer selv egne budsjett, og kontrollen med økonomien er god.

Spesielle utfordringer i 2017

Etterslep på vedlikehold på kommunale veier er en stor utfordring. Det ble i 2017 asfaltert 800 meter vei, gjennomført kantslått og lappet i boligfeltene. Men det er stort behov for økte midler for veivedlikehold.

Tribunen på Nes Lensemuseum var i ferd med å skli ut, sammen med setningsskader på byggene som følge av bevegelse i grunnen. Geotekniske undersøkelser viste behov for sikringstiltak. Med forestilling med Nes Lenseateater i august var dette en stor utfordring for PLT å få i orden. Før sikringstiltakene var gjennomført, ble det innført ferdselsforbud for grupper i området. Sikringstiltakene er nå gjennomført. Det gjenstår å justere grenser for festetomta til Nes Lensemuseum.

Renholdstjenesten ble i 2017 omorganisert. Årsaken var at analyser viste at Skiptvet kommune brukte uforholdsvismessig mye ressurser på renhold. I tillegg var det en utfordring med at ansatte hadde delt dagsverk, samt oppmøtestedet på flere bygg. Prosessen var utfordrende, og ble gjennomført i samarbeid med Hovedtillitsvalgt. Iverksettelsen av den nye organiseringen var også utfordrende for PLT, som ble gjennomført fra 21. august 2017.

Fra virksomhetsplanen

Det er et mål å lage en kompetanseplan for hele PLT. Kompetanseplanen skal inneholde en kartlegging av den kompetansen som medarbeiderne har i dag, men også en vurdering av hva slags kompetanse virksomheten vil ha brukt for i framtiden. Arbeidet med kompetanseplan kan medføre at det er behov for å etterutdanne/kurse ansatte i PLT. Det er også naturlig å bruke de vurderingene som gjøres i kompetanseplanen ved nyansettelser. Det er og viktig for virksomheten at nyansettelser brukes til å komplementere kompetanse slik at den totalt sett er bredest mulig.

PLT utfører oppdrag for alle virksomheter i kommunen innenfor teknisk drift. Det er viktig for PLT at andre virksomheter er med på prioriteringene av større vedlikeholdsarbeider som skal gjøres. Eksempel her kan være Kirkelund skole, som har behov for å pusse opp garderober i svømmehallen. Prioriteringen av tiltakene må rektor/oppvekstsjef gjøre. PLT er i ferd med å lage nye vedlikeholdsplaner for alle kommunale bygg. Her blir behovet for større vedlikeholdsarbeid klarlagt. Utarbeidelsen av vedlikeholdsplanene må også skje i samarbeid med brukerne av kommunale bygg.

Fra Kommunebarometeret

Innenfor vann, avløp og renovasjon er vi nr. 239 i 2016, mot nr. 191 i 2015. Dette teller 2,5 % av Kommunebarometeret. I 2015 ble det skiftet ut over 1 km avløpsledning, mens det i 2016 var avsatt mindre ressurser til dette arbeidet. I tillegg var det en episode hvor det ble påvist E. coli bakterier i vannet. Denne situasjonen ble raskt løst.

For saksbehandling er PLT nr. 228 på Kommunebarometeret, mot 13 i 2015. Dette teller 2,5 % på kommunebarometeret. Det er saker med behandlingstid over 12 uker som er årsaken til dette, hvor PLT har fått 1,0 i score. Etter å ha snakket med byggesaksbehandler, kan vi ikke se at 12 ukers fristen er overskredet i noen saker. Spørsmålet er om det er feilrapportering til Kostra som er årsaken?

For miljø og ressurser: Energikostnaden pr kvm bygg er gjennomsnittlig i Skiptvet kommune, som også gjenspeiler at det er en del gammel bygningsmasse, men som er godt vedlikeholdt.

Miljø og ressurser	219	69	145	266	202	202	228	217
Saksbehandling	86	45	32	29	34	120	13	228
Vann, avløp og renovasjon	128	146	149	241	241	187	191	239

Endringer og nye tiltak

- Asfaltering av Glenneveien, antatt ca 2 km med asfaltering
- Gang/sykkelvei med kommunal infrastruktur
- Nytt høydebasseng for vannforsyning
- Vedlikehold i henhold til nye vedlikeholdsplaner for de kommunale bygg.
- Utbygging av Brekke boligfelt og Holstadåsen boligfelt
- Skifte kledning, vinduer, verandadører samt verandaer trygdeboliger
- Nes lense, byggearbeider bestemt i hovedplan for området

KONSEKVENSJUSTERT DRIFTSBUDSJETT

Konsekvensjustert driftsbudsjett

	2018	2019	2020	2021
SENTRALADMINISTRASJON				
Ansvar 10000:10120, 10310				
Utgifter				
IKT utgifter - reduksjon				
Telefoni - reduserte driftsutgifter	-100	-100	-100	-100
Sum utg konsekvensj. SENTRALADM	-100	-100	-100	-100
Inntekter				
Sum innt konsekvensj. SENTRALADM	0	0	0	0
INNBYGGERSERVICE				
Ansvar 10200:10530, 21020, 35000:35100				
Utgifter				
Redusert tilbud fra kulturskolen	-62	-62	-62	-62
Folkebadet - balansering	50	50	50	50
Intro støtte - reduksjon antall flyktninger	-430	-1 964	-2 025	-2 137
Dobbeltbudsjettet bygdebokforfatter	-214	-214	-214	-214
For lite budsjettet krisesenter IØ	118	118	118	118
Sum utg konsekvensj. INNBYGGERSERVICE	-538	-2072	-2133	-2245
Inntekter				
Sum innt konsekvensj. INNBYGGERSERVICE	0	0	0	0
OPPVEKST				
Ansvar 21000, 21010, 22000, 22010, 23000:23040, 35200:35300				
Utgifter				
Velkomstklasse/tiltak flyktninger	-600	-1 100	-1 100	-1 100
Voksenopplæring	120	120	120	120
Kostnader PU/PH	300	500	500	500
Private barnehager- økte kostnader	300	300	300	300
Skoleskyss	300	300	300	300
Sum utg konsekvensj. OPPVEKST	420	120	120	120
Inntekter				
22xxx				
Justering øk.pl."Økte inntekter pga Lindormen"	145	145	145	145
Gjestelever i andre kommuner	500	500	500	500
Sum innt konsekvensj OPPVEKST	645	645	645	645

PLEIE- OG OMSORG				
Ansvar 34000:34330				
Sum utg konsekvensj. PLEIE/OMSORG	0	0	0	0
Inntekter				
Ruskonsulent - red. tilskudd	100	200	300	660
Salg av dagtilbud - opphørt	50	50	50	50
Økt husleie Vestgårdveien	-100	-100	-100	-100
Sum innt konsekvensj PLEIE/OMSORG	50	150	250	610
PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK				
Ansvar 46000:46590				
Utgifter				
Interkommunalt brannvesen	400	400	400	400
Helårseffekt gjennomgang renhold	-480	-480	-480	-480
Sum utg konsekvensjustert PLT	-80	-80	-80	-80
Inntekter				
Sum innt konsekvensj PLT	0	0	0	0
SUM KONSEKVENJUSTERT UTG	-298	-2132	-2193	-2305
SUM KONSEKVENJUSTERT INNT	695	795	895	1255

Kommentarer til de enkelte tiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Reduserte utgifter telefoni. Det er i 2017 innført et nytt telefonisystem som gir reduserte lisenskostnader.

Felles IKT kostnader er holdt uendret i forhold til dagens nivå. Det foreligger ennå ikke en endelig oversikt over hva IKT kostnadene blir når kommunen har hele ansvaret selv. Så langt ligger det an til at dagens kostnadsramme holder når det også er tatt inn en stilling for IKT prosjektleder.

INNBYGGERSERVICE

Reduserte kostnader kulturskolen. Det er tatt inn helårseffekt av reduksjonen som er vedtatt fra høsten 2017. Rammen for kulturskolen er nå 800.000 kr.

Folkebadet. Driften av folkebadet går med underskudd og er justert for å opprettholde dagens nivå.

Utgifter til introduksjonsstøtte er redusert i tråd med mottak av færre flyktninger. Det er også tatt inn redusert statstilskudd (se statlige tilskudd).

Bygdebokforfatter. I budsjettet for 2017 er dette tiltaket tatt inn 2 ganger.

Krisesenter. Budsjettet for 2017 er for lavt og er justert.

OPPVEKST

Utgifter:

Velkomstklasse/tiltak flyktninger

I salderinga av B-2016 ble oppvekst styrket med 1, 6 mill til tiltak rettet mot det store mottaket av barn i 2016 i flyktningefamilier. Dette gjaldt begge skolene og Finlandsskogen barnehage. Det ble etablert velkomstklasser og ansatt språkassistenter. På grunn av innfasing av elevene i klassene og god utvikling språklig blir disse tiltakene gradvis redusert i økonomiplanperioden.

Voksenopplæring

Vi hadde i B-17 regnet med en bedre utvikling økonomisk i voksenopplæringa som ikke har slått til så vi må styrke dette med 120 000 kr. Alle midlene vi får går til å kjøpe tjenestene hos Deltagruppen.

Kostnader PU/PH

Dette er et område som over år har vært underfinansiert, og der utviklingen er at vi får flere brukere med hjelpebehov og brukere med økte behov. Alle 53 sakene er gått gjennom i detalj, og det er behov for styrking i planperioden. Det er gjort et stort arbeid av koordinator i samband med rapporteringen i KOSTRA, slik at kommunen som følge av dette har fått en økning i rammetilskuddet på 9,6 millioner.

Private barnehager- økte kostnader

Dette er et område som gradvis koster oss mer. Det er nye beregningsmodeller og mer til spesialundervisning som fører til økning i tilskuddene, i tillegg til at satsingen på de kommunale barnehagene fører til ytterligere økning

Skoleskyss

Dette er et område som har vært i vekst de siste årene- økte kostnader til spesialskyss, økning som følge av kommunale vedtak om skyss, og økt pris hos Østfold kollektivtrafikk. Skiptvet kommune har mange skyss elever og spredt bosetting.

Inntekter:

Justering "Økte inntekter pga Lindormen"

Vi hadde i B-17 regnet med en økning i foreldrebetaling som følge av flere barn i Lindormen barnehage. Dette har ikke slått til. Årsaken er redusert foreldrebetaling og litt færre barn enn beregnet.

Gjestelever/elever med skolegang i andre kommuner

Dette er et område som er vanskelig å budsjettere. Når elever går på skoler i andre kommuner som følge av omsorgsoverdragelser eller privatskole, må vi betale for skolegang og spesialundervisning/andre tiltak. Dette belaster skolebudsjettene, og når vi samtidig har fått redusert refusjoner fra kommuner som har barn i Skiptvetskolen, øker kostnadene til dette.

PLEIE- OG OMSORG

Det er ingen endringer i konsekvensjustert driftsbudsjett. Utgiftene til Helsehuset i Askim er da ikke tatt hensyn til. I budsjettet for 2017 er budsjettet til løpende drift 500.000 kr lavere enn regninga fra Helsehuset i tillegg til at Skiptvet sin andel av tidligere underskudd i Helsehuset på 700.000 kr også er betalt. Hva kommunens andel av driftsutgifter til Helsehuset blir for 2018 er ikke kjent per dags dato, men de vil ligge godt over hva som er budsjettert i 2017. Det vises til driftstiltakene hvor det er foreslått en gjennomgang av alle IKS'er og interkommunale samarbeid.

Inntekter:

Ruskonsulent. Kommunen har fått tilskudd til en stilling som ruskonsulent i psykiatrien. Dette tilskuddet trappes ned over en 4 års periode.

Dagtilbud. En annen kommune som har kjøpt plass til en bruker på dagsenteret, har avsluttet tilbudet.

Vestgårdveien. I budsjettet for 2017 har det ikke vært beregnet husleie for alle leilighetene pga ledighet. To leiligheter står fortsatt tomme i Vestgårdveien bofellesskap.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Interkommunalt brannvesen. Utgiftene til IØBR er høyere enn tidligere budsjettert.

Renhold. Det har i 2017 vært gjort en gjennomgang av hele renholdstjenesten og renholdet er justert ihht renholdsnormene. Dette har gitt en reduksjon i utgiftene til renhold.

Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan

	Budsjett 2017	Økoplan 2018	Økoplan 2019	Økoplan 2020	Økoplan 2021
Sum driftsutgifter	277 171	276 873	275 039	274 978	274 866
Sum driftsinntekter	-59 007	-58 312	-58 212	-58 112	-57 752
Netto driftsutgifter	218 164	218 561	216 827	216 866	217 114
Skatteinntekter	-96 417	-97 881	-97 995	-97 530	-99 295
Rammetilskudd	-118 601	-116 964	-117 188	-117 446	-117 205
Div. statlige tilskudd	-8 700	-8 300	-6 850	-6 060	-4 770
Brutto driftsresultat	-5 554	-4 584	-5 206	-4 170	-4 156
Netto renteutgifter	1 492	1 492	1 492	1 492	1 492
Netto avdragsutgifter	6 375	6 375	6 375	6 375	6 375
Netto driftsresultat	2 313	3 283	2 661	3 697	3 711
Brukt slik:					
Avsetning til fond	223	223	1 405	1 255	1 723
Overført til kapbudsj	1 330	1 330	1 330	1 330	1 330
Bruk av fond	-3 866	-1 258	-1 208	-1 208	-1 208
Resultat driftsbudsjett	0	3 578	4 188	5 074	5 556

ØKONOMISK HANDLEFRIHET

Som hovedoversikten viser har kommunen et underskudd i driften økende fra 3,6 mill kr til 5,5 mill kr per år i handlingsplanperioden om driften fortsetter som i dag med de tiltakene som er tatt inn i konsekvensjustert budsjett. Dette er før det er tatt inn nye investeringer.

Det må derfor enten skapes nye inntekter eller gjøres kutt i driftsutgiftene for å oppnå balanse. I tillegg må det skaffes rom for høyere rente- og avdragsutgifter. Kommunen har et høyt ambisjonsnivå for investeringer i perioden.

Det er i vedliggende økonomiplan ikke tatt høyde for å øke driftsinntektene utover det som følger av drifts- og investeringstiltakene og der er derfor gjort en grundig gjennomgang av hele kommunens drift for å oppnå driftsbalanse og finne plass til store investeringer.

NYE TILTAK I ØKONOMIPLANEN

Driftstiltak

Pri	Driftstiltak	2018	2019	2020	2021
	1 SENTRALADMINISTRASJON				
	Sum konsekvensjustert budsjett	-100	-100	-100	-100
1					
2					
	Interkommunalt samarbeid - reforh/ny løsn	-1050	-2250	-3050	-3050
	Kirken				
1					
2					
	Sum utgifter Sentraladministrasjon	-1150	-2350	-3150	-3150
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
1			0	0	0
		0	0	0	0
	Sum inntekter Sentraladministrasjon	0	0	0	0
	2 INNBYGGERSERVICE				
	Sum konsekvensjustert budsjett	-538	-2072	-2133	-2245
1	Effektivisering NAV		-500	-500	-500
2	Frivilligsentralen	-100	-100	-100	-100
	Sum utgifter Innbyggerservice	-638	-2672	-2733	-2845
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
1					
		0	0	0	0
	Sum inntekter Innbyggerservice	0	0	0	0
	3 OPPVEKST				
	Sum konsekvensjustert budsjett	420	120	120	120
1	Oppsigelse Mortenstua skole	-80	-200	-200	-200
2	Fysioterapi helsestasjonen	150	150	150	150
3	Barnevern - reduserte kostnader	-500	-1000	-1500	-1500
4	Barnevern - administrasjon/kjøp tj.	-100	-100	-100	-100
5	Skoleskyss - ny vurdering kriterier	-100	-200	-200	-200
6	Skoleskyss - red. behov pga gang/sykkelvei		-100	-200	-200
7	Redusert antall skoleassistenter	-200	-500	-500	-500
8	Utvidelse skoledagen fra 01.08.18				
9	Ledelse i barnehagene - øke 20%				
10	Utvidelse til 100% stilling ungd.leder				
11	Reduksjon i lærerstillinger				
12	Reduksjon i fagarbeider/asistentstillinger				

	Sum utgifter Oppvekst	-410	-1830	-2430	-2430
	Sum konsekvensjustert budsjett	645	645	645	645
1	Tilskudd SLT arbeid	-200	-200	-200	-200
2	Tilskudd forebyggende helsearbeid	-300	-300	-300	-300
3	Fastlønnstilskudd fysioterapeut	-40	-40	-40	-40
	Sum inntekter Oppvekst	105	105	105	105
	31 PLEIE- OG OMSORG				
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
1	Medisinske forbruksvarer/medisiner	-300	-300	-300	-300
2					
	Sum utgifter Pleie/omsorg	-300	-300	-300	-300
	Sum konsekvensjustert budsjett	50	150	250	610
1	Inntekter plo/salg av plasser	-1000	-1000	-1000	-1000
2	Husleieinntekter	-80	-80	-80	-80
	Sum inntekter Pleie/omsorg	-1030	-930	-830	-470
	4x PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK				
	Sum konsekvensjustert budsjett	-80	-80	-80	-80
1	Gjennomgang vaktmestertjenesten		-520	-1000	-1000
2	Brekkeåsen barnehage - solgt	-50	-50	-50	-50
3					
	Sum utgifter PLT	-130	-650	-1130	-1130
1					
2					
	Sum inntekter PLT	0	0	0	0
	SUM UTGIFTER	-2628	-7802	-9743	-9855
	SUM INNTEKTER	-925	-825	-725	-365
	netto utgift nye driftstiltak	-3553	-8627	-10468	-10220

Kommentarer til de enkelte driftstiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Det er satt opp en tiltak som gjelder alle virksomhetene i kommunen, men som ikke er spesifisert på virksomhetene. Kommunen er med i mange interkommale ordninger og IKS'er. De fleste av disse ordningene er i Indre Østfold og vil bli påvirket av vedtaket om kommunesammenslåing (5K). Skiptvet har blitt forespeilet at vi vil få tilbud om tjenester også

etter sammenslåingen, men det er på nåværende tidspunkt uklart hvordan tjenestene blir organisert. Det er derfor startet et arbeid med å vurdere kommunens behov for disse tjenestene og hvordan dette behovet kan dekkes. Flere av disse tiltakene vurderes som dyre for kommunen sett ut fra antall brukere og det sees på alternative måter å dekke behovet på. Nærmere detaljer om de enkelte ordningene må man komme tilbake til for hver enkelt sak når det blir mer avklart hvilke alternativ som finnes.

I planen er det derfor kun satt opp en sum for effekten av de tiltakene som vurderes. Det er i økonomiplanen lagt til grunn en reduksjon av kostnader på til sammen 3,05 mill. kr. per år.

INNBYGGERSERVICE

Effektivisering NAV. NAV kontoret er i endring og det vurderes at det ved en gjennomgang av virksomheten kan gjennomføres tiltak som gir en effektiviseringsgevinst på 500.000 kr.

Frivilligsentralen. Kommunen støtter frivilligsentralen med 564.500 kr i budsjettet for 2017. Tidligere statstilskudd på 320.000 kr er da lagt inn i kommunens rammetilskudd. I tillegg yter kommunen gratis tjenester i form av bla. data, telefoni, husleie, lønn- og regnskapsføring. Frivilligsentralen utfører mange tjenester for innbyggerne som det ikke er ønskelig å redusere, men ved en gjennomgang av regnskapene vurderes det at kommunens tilskudd kan reduseres med 100.000 kr. uten at dette går ut over driften av sentralen.

OPPVEKST

Mortenstua skole. Dette tiltaket er satt opp i tillegg til det som er vurdert under sentraladm/interkommunale tiltak. Det betyr ikke at det ikke skal gis tilbud til elever som har behov for et spesielt tilrettelagt skoletilbud, men kommunen binder seg ikke til å gi dette tilbudet på Mortenstua. Det ligger an til at Mortenstua og avlastningshjemmet blir en egen skole i den nye sammenslåtte kommunen. Saken er tidligere utredet og behandlet i politiske organ med vedtak om opprettholdelse av eierskapet, men i og med at IKS-et blir oppløst er situasjonen nå en annen.

Fysioterapi helsestasjonen. Det er lagt inn 20% stillingsandel for fysioterapeut på helsestasjonen.

Barnevern. I tillegg til tidligere reduksjoner i barnevernutgiftene er det lagt inn ytterligere reduksjoner i planperioden. Kommunen ligger fortsatt over gjennomsnittlige utgifter til barnevern sammenlignet med andre kommuner.

Det er også lagt inn en reduksjon på barnevern til kjøp av tjenester som bla. konsulent- og advokatutgifter.

Skoleskyss. Kommunen har utvidet grensen for hvem som kan få skoleskyss utover det som retningslinjene sier. Det foreslås at tilbudet om skoleskyss begrenses til retningslinjene og dette vil gi en antatt utgiftsreduksjon på 200.000 kr per år. Dette krever en gjennomgang av

all skoleskyss i kommunen i samarbeid med ØKT og Statens vegvesen, og en bred prosess med FAU.

Videre er det lagt inn en reduksjon i skoleskyssutgiftene som følge av bygging av gang- og sykkelvei nord og sør for sentrum.

Reduksjon i antall skoleassistenter. Det er lagt opp til å redusere bruk av skoleassistenter med ca 1 årsverk.

De øvrige tiltakene som er satt opp under driftstiltak er det enten ikke funnet plass til eller ikke lagt inn som driftsreduksjon.

PLEIE- OG OMSORG

Medisinske forbruksvarer. Etter dagens forbruk og nøktern bruk av forbruksartikler reduseres posten med 300 000.

Salg av plasser. I budsjettet for 2017 er det lagt inn salg av sykehjemsplasser med 1 mill. kr. Dette er i økonomiplanen økt til 2 mill. kr. og tilsvarer salg av 900 døgn. Dette tilsvarer ca 2,5 plasser til en hver tid. Dette kan medføre at pasienter fra egen kommune vil måtte vente i perioder på korttids- eller avlastningsplass.

Husleieinntekter. Det er lagt inn en husleieøkning på 4 %.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Gjennomgang vaktmestertjenesten. Det legges opp til reduksjon vaktmesterkorpset med 2 årsverk i løpet av perioden ved naturlig avgang. Dette betinger en gjennomgang av tjenesten og prioritering av de oppgavene som vaktmesterne skal gjøre.

Brekkeåsen barnehage. Barnehagen forventes solgt i løpet av 2017 og det gir en liten driftsreduksjon fra 2018.

Investerings tiltak

Pri	Investeringer	Budsjettert investering					Tilskudd/refusjon				Salgsinntekter/fond				Lån			
		2018	2019	2020	2021	Sener	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
	SENTRALADMINISTRASJON																	
1	Sentrumsutvikling										5 000	5 000	10 000	10 000				
2	Kirkegård	3 000	7 000															
	Sum Sentraladministrasjon	3 000	7 000	0	0	0	0	0	0	0	5 000	5 000	10 000	10 000	0	0	0	0
	INNBYGGERSERVICE																	
	Sum innbyggerservice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	OPPVEKST																	
1	IKT utstyr - bedre dekning	500	500	500	500							500	500	500				
2	Kirkelund - trafikkisikring	1 600						800										
3	Vestgård skole - utbygging	6 000	7 700															
4	Vestgård - trafikkisikring	500																
5	Kirkelund - ny flatskole		25 000	30 000														
6	Kirkelund - uteområde		2 200					1 100										
	Sum Oppvekst	8 600	35 400	30 500	500	0	0	1 900	0	0	0	500	500	500	0	0	0	0
	PLEIE OG OMSORG																	
1	Takheiser pas rom	450										450						
2	Pasientvarsling/helseteknologi	1 000										1 000						
3	Fellesareal servisel og 4 serv.l.		9 000					4 000					5 000					
4	2 skjærmede sykehj.pl.						x											
	Sum Pleie- og omsorg	1 000	9 000	0	0	0	0	4 000	0	0	1 000	5 000	0	0	0	0	0	0
	PLAN, LANDBRUK, TEKNIKK																	
1	Brekke Vest	5 500										6 000	6 000					
2	Vanntårn	500		6 000	5 500									6 000	5 500			
3	Trygdeboliger - rehab	1 500										1 500						
4	Gang/sykkelvei	4 000	16 000	16 000	12 000				2 500	10 000								
5	Avløp og vannledning	1 350	5 300	5 350	4 000													
6	Holstadåsen		10 000		10 000							2 000	4 000	5 000	1 000			
7	Nes lense			1 000										1 000				
	Sum PLT	12 850	31 300	28 350	31 500	0	0	0	2 500	10 000	9 500	10 000	12 000	6 500	0	0	0	0
	Lån til fellesfinansiering av investeringene														9 950	56 300	33 850	5 000
	STARTLÅN																	
	Egenkapitalinnskudd KLP																	
	Betalte avdrag	0	0	0	0													
	Mottatte avdrag	0	0	0	0													
	Sum etableringslån	0	0	0	0	0												
	SUM INVESTERINGER	25 450	82 700	58 850	32 000	0	0	5 900	2 500	10 000	15 500	20 500	22 500	17 000	9 950	56 300	33 850	5 000

Kommentarer til de enkelte investeringstiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Sentrumsutvikling. Det er inngått en samarbeidsavtale med firmaet Sensommer AS om utvikling av sentrum med bygging av leiligheter mm. Et skisseprosjekt skal utarbeides av dem innen 01.12.2017. Deretter skal partene diskutere og evt inngå en ytterligere avtale om utbygging. Dersom utbyggingen blir realistert i full skala dvs. si at hele utviklingsområdet på ca. 7,8 da, vil kommunen få inntekter fra salg av tomten.

I økonomiplanen er lagt inn en forutsetning om at disse planene blir realisert og at store deler av utviklingsområdet blir i gang. Derfor er det lagt inn 30 mill. kr i tomtsalg i planperioden. Dessuten er det en mulighet for at det kan komme ytterligere inntekter etter planperioden. Det er videre lagt til grunn at kommunen i samme prosjekt vil få utlegg ved eiendomskjøp på i størrelsesorden 10 mill. kr.

Utvidelse kirkegård. Det foreligger nå en reguleringsplan for utvidelse av kirkegården og vest. Kostnadsanslaget er høyere enn tidligere forventet. I økonomiplanen er det lagt inn at

arbeidene starter i 2018 og gjøres ferdig i 2019. Det vil være innenfor tidsrammen for å ha tilstrekkelig med kapasitet på kirkegården.

OPPVEKST

IKT utstyr. I budsjettet for 2017 er det lagt inn å øke dekning av datamaskiner i skolen både for elever og lærere. Denne økningen legges det opp til å videreføre i perioden.

Utbygging av skolene.

Det vises til det arbeidet som er i gang med utbygging av begge skolene og uteområdene og egen sak om dette. I økonomiplanen er dette tatt inn med 5 ulike delprosjekt (hver skole med hvert sitt trafikkisikringstiltak sam uteområde for elevene på Kirkelund). Bygging av varmesentral er ikke tatt med i denne økonomiplanen.

Planen legger opp til å starte med trafikkisikringsarbeidene på begge skolene i 2018 og utbygging av Vestgård skole med lærerarbeidsplasser sommeren 2018. Utbygging av Kirkelund skole (Ny flatskole) og uteområde fra sommeren 2019. Det enkelte utbyggingsprosjekt kommer opp som egen sak til behandling

PLEIE- OG OMSORG

Takheiser pasientrom. Dette er et tiltak som er startet opp i noen rom. Takheiser gjør at det blir mer skånsomt for pasientene å bli flyttet i forbindelse med stellesituasjonen og det er et arbeidsmiljøtiltak for de ansatte med langt mindre belastninger. Det legges i planen opp til å innstallere takheiser på resterende pasientrom.

Pasientvarslings/helseteknologi. Dagens system er modent for utskifting pga gammel teknologi. Skiptvet er med i samarbeid i Indre Østfold om utredning av og innkjøp av nytt pasientvarslingsssystem. Dette vil også være avgjørende for å ta i bruk ny helseteknologi på Sollia. Våre tynnklienter må avskaffes da de ikke fungerer på skyløsninger. Innkjøp av nye ca 20 stk.

Dette vil også være et av grunnlagene for å ta i bruk ny helseteknologi på Sollia.

Kommunens trygghetsalarmer er analoge (går via fasttlf) og må byttes ut til digitale alarmer som sender via mobilteknologi.

Fellesareal og 4 serviceleiligheter. To pasientrom i serviceleilighetene gjøres om til fellesareal for alle beboerne (ett i hver etasje) og så bygges det 2 nye leiligheter i hver etasje i enden av serviceleilighetene. Dette utløser tilskudd fra Husbanken for 4 leiligheter.

PLAN, LANDBRUK OG TEKNIKK

Brekke vest. Det er lagt inn investering i infrastruktur på Brekke Vest som vil gi til sammen 18 eneboligtomter.

Vanntårn. Kapasiteten på dagens vanntårn er for dårlig og det er lagt inn å bygge nytt vanntårn på Fjellshagen. Dette vil gi større vanntrykk og økt kapasitet. Dagens vanntårn

beholdes. Investering i vannledningsnett medfører økt vannavgift (jfr. selvkostregnskapet – se under).

Trygdeboliger – rehabilitering. Det er lagt inn å bytte panel og skifte vinduer på vestveggen på trygdeboligen nærmest riksveien.

Gang- og sykkelvei. I planen er det lagt inn å bygge til sammen 6 km gang- og sykkelvei fra sentrum og mot syd og nord (til Haugskrysset og til Ladimkrysset). Det forutsettes tilskudd fra fylkeskommunen som delfinansiering (12,5 mill. kr.).

Avløp og vannledning. Samtidig som det bygges gang og sykkelvei legges det vann- og avløpsledninger. Disse utgiftene inngår også i selvkostregnskapet.

Totale investeringer i vanntårn og vann- og avløp i traseen for gang- og sykkelvei er beregnet å gi følgende økte kommunale avgifter:

	2019	2020	2021	2022	sum	% økn avg
Avløp - investering	900	3 600	3 600	2 600	10 700	
Økning kloakkavg - 1,3 mill kr	109	437	437	316	1 300	23 %
Vann - investering	950	13 300	1 800	1 300	17 350	
Økning vannavgift - 0,76 mill kr	42	583	79	57	760	17 %

Denne tabellen er ikke justert etter at investering vanntårn ble skjøvet til 2020/2021. Det viser allikevel det totale bildet for økonomiplanperioden.

Reguleringsplan Holstadåsen

Det vises til egen sak om reguleringsplanarbeidet for Hostadåsen. I økonomiplanen er det tatt inn bygging av infrastruktur i 2 etapper – Hostadåsen nord i 2019 og Holstadåsen sør i 2021. Oppstarten må vurderes i forhold til utbygging av øvrige boligfelt i bygda (Brekke Vest, Finlandsjordet og sentrumsområdet).

Nes lense. Det er lagt inn 1 mill. kr. i 2020 til å bygge ny tribune. Utviklingen på Nes må vurderes i senere økonomiplaner basert det arbeidet som den nedsatte arbeidsgruppen kommer fram til.

ENDELIG BUDSJETTOVERSIKT

HOVEDOVERSIKT DRIFT - FASTE PRISER

	2017	2018	2019	2020	2021
INNT OG UTG PR HKAP					
A. DRIFTSUTGIFTER					
1.1 Sentraladministrasjon	27 304	26 154	24 954	24 154	24 154
1.2 Innbyggerservice	18 144	17 506	15 472	15 411	15 299
1,3 Oppvekst	115 981	115 571	114 151	113 551	113 551
1.4 Pleie- og omsorg	73 163	72 863	72 863	72 863	72 863
1.5 Næring og teknikk	39 018	38 888	38 368	37 888	37 888
1.99 Budsjettreserve	3 561	3 561	3 561	3 561	3 561
SUM A DRIFTUTGIFTER 1.1 - 1.4	277 171	274 543	269 369	267 428	267 316
B. DRIFTSINNTEKTER					
1.1 Sentraladministrasjon	-1 394	-1 394	-1 394	-1 394	-1 394
1,2 Innbyggerservice	-724	-724	-724	-724	-724
1.3 Oppvekst	-24 704	-24 599	-24 599	-24 599	-24 599
1.4 Pleie- og omsorg	-14 791	-15 821	-15 721	-15 621	-15 261
1.5 Næring og teknikk	-17 394	-17 394	-17 545	-18 565	-19 081
SUM B DRIFTSINNTEKTER 1.1 -1.4	-59 007	-59 932	-59 983	-60 903	-61 059
C. NETTOUTGIFT 1.1 -1.4	218 164	214 611	209 386	206 525	206 257
D. SKATTER MV					
Skatt på inntekt og formue	-86 217	-88 895	-88 895	-88 895	-88 895
Eiendomsskatt	-10 200	-8 986	-9 100	-8 635	-10 400
SUM D. NETTO SKATTER MV	-96 417	-97 881	-97 995	-97 530	-99 295
E. Tilskudd fra staten	-8 700	-8 300	-6 850	-6 060	-4 770
F. Rammetilskudd	-118 601	-116 964	-117 188	-117 446	-117 205
G. SUM DR.INNT. 1.1 - 1.4 (Sum B)	-59 007	-59 932	-59 983	-60 903	-61 059
I. SUM DRIFTSINNT (D+E+F+G)	-282 725	-283 077	-282 016	-281 939	-282 329
J. SUM DRIFTSUTGIFTER (Sum A)	277 171	274 543	269 369	267 428	267 316
K. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-5 554	-8 534	-12 647	-14 511	-15 013
L. Netto renteutgifter	1 492	1 666	2 899	3 820	4 120
M. Netto gjeldsavdrag	6 375	6 573	8 221	9 314	9 914
N. NETTO DRIFTSRESULTAT	2 313	-295	-1 527	-1 377	-979
BRUKT SLIK:					
P. Overført kapitalbudsjett	1 330	1 330	1 330	1 330	1 330
Avsetninger til fond	223	223	1 405	1 255	1 723
Bruk av fond	-3 866	-1 258	-1 208	-1 208	-1 208
Q. UDISP/UINNDEKKET DRIFTSRES	0	0	0	0	866
Effektivisering (- er reduksjon)	se under	0	0	0	-866
BALANSE ØKONOMIPLAN	0	0	0	0	0

Oversikten viser at det er balanse i driften med de drifts- og investeringstiltak som er lagt inn. Unntaket er 2021 hvor det er en underdekning på 866.000 kr. Dette er siste år i perioden og anses som et relativt lite beløp som det gjøres en ny vurdering på ved neste rullering. Økonomiplanen bygger på mange forutsetninger som må vurderes på nytt ved hver rullering for å se om de fortsatt holder.

HOVEDOVERSIKT KAPITAL - FASTE PRISER

INNT OG UTG PR HKAP	2018	2019	2020	2021
A. INVESTERINGSUTGIFTER				
1 Sentraladministrasjonen	3 000	7 000	0	0
2 Innbyggerservice	0	0	0	0
3 Oppvekst	8 600	35 400	30 500	500
4 Pleie- og omsorg	1 000	9 000	0	0
5 Næring og teknikk	12 850	31 300	28 350	31 500
9 Etableringslån	0	0	0	0
SUM A INVEST UTG 0.1 - 0.4	25450	82700	58850	32000
B. Utlån, aksjekjøp mv				
C. Diverse utg	0	0	0	0
D. Avsetninger	0	0	0	0
E. SUM FINANSIERINGSBEHOV	25450	82700	58850	32000
FINANSIERING:				
Fremmedkapital	0	0	0	0
F. Bruk av lån	9 950	56 300	33 850	5 000
G. Salgsinntekt	0	0	0	0
H. Tilskudd, refusjoner vedr inv	0	5 900	2 500	10 000
Egenkapital				
I. Salg av fast eiendom mv				
J. Mottatte avdrag, aksjesalg mv				
K. Bruk av avsetninger	15 500	20 500	22 500	17 000
M. Bidrag fra driftsbudsjett	0	0	0	0
SUM FINANSIERING	25450	82700	58850	32000
UDISP/UIINDEKKET	0	0	0	0

Investeringene er finansiert som tabellen viser.

Sum investeringer	199 450
Sum lån	-105 100
Sum fond	-21 950
Sum statlige tilskudd	-18 400
Sum salgsinntekt mm	-54 000
Balanse	0

DISPOSISJONSFOND

Fondet er på 16,1 mill. kr. ved utgangen av 2016. I budsjettet for 2017 er det lagt opp til å bruke 4,4 mill. kr. og sette av 10,5 mill.kr. Fondet vil da vet utgangen av 2017 være på 22.200.000 kr. Økonomiplanen legger opp til å bruke 22 mill. kr.i løpet av perioden og det forutsettes da at den årlige driften går med et overskudd som kan settes av på fond slik at ikke hele fondsreserven brukes opp. Kommunen har 1 års amortisering av premieavviket i pensjon. Dette kan medføre at det blir større svingninger i utgiftene og det er da behov for å ha en fondsreserve som kan dekke opp for dette samt å kunne ta høyde for utforutsette utgifter.

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Kjell Ove Liborg		17/726

Økonomiplan med handlingsprogram 2018 - 2021

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
17/089	Formannskap	PS	17.10.2017
17/083	Kommunestyret	PS	31.10.2017

Forslag til vedtak:

Vedliggende forslag til økonomiplan med handlingsprogram for 2018 – 2021 vedtas.

Saksopplysninger:

Det vises til vedlagte økonomiplan.

Behandlingen av økonomiplanen ble utsatt fra juni til oktober da det var mange prosesser på gang i forhold til å utrede investeringstiltak samt å vurdere mulighetene for endrede driftstiltak. Arbeidet med økonomiplanen har pågått kontinuerlig helt fram til utsendelsen av saksframlegget og det er ikke avholdt møte med tillitsvalgte før planen sendes ut. Dette er kommunisert med de tillitsvalgte og det er avtalt møte før formannskapet behandler planen.

Hovedtrekkene i økonomiplanen er at kommunen får lavere driftsinntekter de nærmeste årene som følge av lavere eiendomsskatt og redusert rammetilskudd og et er behov for store investeringer. Det er neste ingen nye tiltak i driftsbudsjettet og det foreslås en gjennomgang på flere områder for å se på mulighetene for reduserte driftskostnader. Kommunen bruker mange millioner kr. årlig på interkommunale tiltak og det foreslås en gjennomgang av alle disse for å redusere kostnader.

Når det gjelder gjennomgang av driftsbudsjettet så er tiltakene lite spesifisert. En slik gjennomgang må gjøres i samarbeid med tillitsvalgte. Det er ikke lagt opp til endringer som følge av gjennomgang i 2018 slik at det vil være tid til å gjøre dette på en grundig måte. Videre er det ikke lagt opp til oppsigelse av ansatte, men at reduksjoner i årsverk må gjøres ved naturlig avgang.

Konsekvensjustert budsjett

I konsekvensjustert budsjett er det flere tiltak som utgjør større summer:

- reduksjon i introduksjonsstøtte som følge av færre bosettinger av flyktninger

- reduserte utgifter Kirkelund til integrering av fremmedspråklige elever (velkomstklassen)
- økte kostnader til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- økte utgifter skoleskyss
- økte utgifter privat barnehage og barn som går i barnehage i andre kommuner
- mindre refusjon gjesteelever fra andre kommuner
- økte utgifter til interkommunalt brannvesen
- reduserte utgifter renhold etter gjennomgang av renholdsrutinene

Driftsbudsjett

I forslag til nye driftstiltak er det kun et tiltak som er nytt og det er økning med 20% stilling for fysioterapi på helsestasjonen.

Øvrige tiltak i driftsbudsjettet er gjennomgang av virksomheten på flere områder for å se på effektivisering og reduserte kostnader. De tiltakene som gir størst kostnadsreducerende effekt/økt inntekt er reduksjon av utgifter til barnevern og økt salg av sykehjemsplasser.

Investeringer

På investeringsbudsjettet er det tatt inn nye investeringer med til sammen 199 mill. kr. På grunn av finansinntekter, salg av tomter og tilskudd blir det behov for å låne 105 mill.kr. som øker kommunens lånegjeld kraftig.

Utbygging på Kirkelund og Vestgård skole utgjør en stor del av investeringene med til sammen 74 mill.kr. Gang- og sykkelvei utgjør 48 mill.kr. og utbygging av nye boligfelt utgjør 25 mill.kr. Legging av vann og avløpsrør i gang og sykkelvei utgjør 16 mill. kr. og nytt vanntårn 12 mill.kr. Disse to siste prosjektene vil øke vannavgiften med ca. 17% og kloakkavgiften med ca. 23%.

For øvrig vises det til økonomiplanen for nærmere detaljer om investeringene.

Rådmannens vurdering:

På tross av reduserte utgifter og store investeringer har det vært et mål å opprettholde tjenestenivået og kvaliteten på tjenestene. Det er viktig å ha gode prosesser ved disse gjennomgangene slik at alle sider blir belyst. Økonomiplanen har flere usikre momenter som er beskrevet i dokumentet og det må gjøres en kritisk gjennomgang og risikovurdring før iverksetting av hver enkelt investering slik at den samlede risiko og lånebyrde nøye overvåkes.

Rådmannens vurdering er at Skiptvet kommune til tross for innstramminger i perioden 2015- 2017 fortsatt har gode tjenester. Forslaget til Økonomiplan og handlingsprogram 2018-2021 vil fortsette effektiviserings- og omstillingsarbeidet samt legge opp til målrettede driftstiltak og følge opp planlagte investeringer.

KS - vedtak:

Vedliggende forslag til økonomiplan med handlingsprogram for 2018 – 2021 vedtas.

Økonomiplan og handlingsprogram 2018 - 2021 har et meget høyt investeringsprogram på nær 200 mill. kr.

Før hvert enkelt investeringstiltak igangsettes, skal det fremmes en politisk sak der følgende forhold skal redegjøres for:

- * Kostnadsoverslag
- * Framdriftsplan
- * Entrepriseform (Totalentreprise, hovedentreprise, prosjektledelse, byggeledelse e.l.)
- * Prosjektstyring (Byggherrerepresentant, prosjektledelse, byggeledelse e.l.)

Framdriften for det enkelte investeringstiltak kan derfor bli endret. Dersom et investeringstiltak blir forsert, kan et annet; helt eller delvis; bli skjøvet ut i tid avhengig av en risikovurdering av kommunens økonomiske situasjon, bl.a. gjeldssituasjonen, som rådmannen bes legge fram for hvert enkelt tiltak.

I investeringsbudsjettet gjøres følgende endring:

Kirkegårdsutvidelsen flyttes fram slik at det avsettes 3 mill. kr. i 2018 og 7 mill. kr. i 2019.

Vanntårn avsetts med 0,5 mill. kr. i 2018 - deretter 6 mill. kr. i 2020 og 5,5 mill. kr. i 2021.